

Raport NIK: wiele do poprawy w kwestii dochodów własnych gmin

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 25, styczeń 2024 08:16

Adrian Pokrywczyński

Odsłony: 798

„Dochody własne mają kluczowe znaczenie dla samodzielności ekonomicznej gmin i dla kształtu ich budżetów. Niestety w większości skontrolowanych gmin działania podejmowane w celu zwiększenia dochodów własnych były nieskuteczne lub obarczone nieprawidłowościami” – pisze Najwyższa Izba Kontroli w komunikacie po zbadaniu kwestii dochodów własnych najniższego szczebla samorządu.

Kontrolą objęto 28 gmin z terenu siedmiu województw, a jej głównym celem było ustalenie czy organy wykonawcze gmin podejmowały prawidłowe i skuteczne działania w celu pozyskiwania dochodów własnych.

Kontrolerzy stwierdzili, że dochody własne gmin wzrosły. Średnia wzrostu w latach 2019-2022 wyniosła 43%. Na tym w zasadzie kończą się dobre wiadomości Izby.

W większości skontrolowanych gmin stwierdzono nieprawidłowości w ustalaniu, pobieraniu i egzekwowaniu tych dochodów.

Nie we wszystkich gminach weryfikowano odpowiednio danych od powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego. Z tego powodu, jak szacują kontrolerzy, nie opodatkowano 201 nieruchomości podatkiem na kwotę 403 tys. zł. Najwyższa Izba Kontroli narzeka również na brak kontroli podatkowych u podatników, w tym weryfikacji wysokości podatku od nieruchomości dla prowadzących działalność gospodarczą w miejscu zamieszkania.

W większości gmin stwierdzono nieprawidłowości w egzekwowaniu zaległości podatków i opłat. Jak wskazuje NIK polegały one w szczególności na: nieterminowym wystawianiu upomnień oraz tytułów wykonawczych, na niewysyłaniu upomnień lub tytułów wykonawczych, pomimo bezskutecznego upływu terminów wskazanych w upomnieniach, a także na sporządzaniu upomnień niezgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych.

W większości gmin wzrosły zaległości z tytułu dochodów własnych – z 337 mln zł na koniec 2018 r. do 417 mln zł na koniec 2022 r. Jak oceniono, wynikało to głównie ze wzrostu zaległości z tytułu dochodów uzyskiwanych na podstawie odrębnych przepisów (o 33%), dochodów z majątku gminy (o 61%) oraz z tytułu podatków (o blisko 14%).

Głównym wnioskiem kontrolerów skierowanym do władarzy jest apel o wprowadzenie skutecznych narzędzi stanowiących element systemu kontroli zarządczej ograniczających skalę nieprawidłowości w poborze podatków, w dochodzeniu należności z tytułu dochodów własnych oraz w prowadzeniu postępowań o udzielanie ulg w spłacie zobowiązań publicznoprawnych i cywilnoprawnych.

Z pełnym raportem można zapoznać się [na stronie Najwyższej Izby Kontroli](#).

Opracowano na podstawie komunikatu Najwyższej Izby Kontroli z dnia 22 stycznia 2024 r.